

Talous tarvitsee taitajiaan

Kirjoittelu Oulun yliopiston taloustieteen koulutuksesta ja sen mahdollisesta laajentamisesta on tuonut päivänvaloon mielenkiintoisia, mutta ilmeisen epäjohtonmukaisia ajatuksia.

Nimimerkin "Yrittäjät iskukuntoon" otsikointi "Ei tarvita ekonomia" oli jo sen verran raflaava ja allekirjoittaneenkin tulevaisuutta mustamaalaava, että esitettyjen väitteiden oikaiseminen ja näkemysten avartaminen lieene paikallaan.

Opetusministeriön palautteessa korkeakoulujen toiminta- ja taloussuunnitelmien tarkisteista 1991-1994 (12.1.-90) todetaan: "Käytettävissä olevien selvitysten mukaan kauppatieteellisen koulutuksen ja tutkimuksen kysyntä on edelleen laajenemassa. Suhteellisesti suurin vajaus kauppatieteellisen koulutuksen saaneesta työvoimasta ja elinkeinoelämän tarvitsemista tutkimuspalveluista on Pohjois- ja Itä-Suomessa."

Ja tutkimukset todella vahvistavat ministeriön näkemyksen paikansäilytyksen. Mm. Pohjois-Suomen tutkimuslaitoksen suorittaman selvityksen (1985) mukaan jo yksinomaan Oulun talousalueella tarvittaisiin (1980-luvun loppupuolella ja) 1990-luvun alku-

puolella vuosittain noin 50 taloustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittanutta henkilöä erilaisiin kaupallisiin, liiketaloudellisiin ja korkeanteknologian markkinointitehtäviin.

On selvää, että Oulun yliopiston kapasiteetti ei nykyisellään ja tuskin edes koulutuksen laajentamisen jälkeen tule tyydyttämään em. kysyntää. Tilastot nimittäin kertovat, että kauppatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus kaikista korkeakoulututkinnon suorittaneista on Oulun läänissä 5 % eli läänikohtaisesti pienin (esim. Uudellamaalla 18,1 %).

Mihin tämä johtaa? Toisin kuin esimerkiksi nimimerkin "Kotiseuturakas ekonomi -83" varsin subjektiivisen "tutkimustuloksen" esiintuomaan ekonomiresurssien tyhjäksiäntiin, tämä uhkaa johtaa mm. Oulun seudun korkean teknologian investointien ja resurssien tyhjäksiäntiin. Talousalueemme teknologista osaamista on mahdotonta hyödyntää täysipainoisesti, jos taloudellinen osaaminen eli yrityksen talouden ja liikkeenjohtollisen osaamisen, markkinoinnin ja kansainvälistymisen askel ontuu.

Näille erityisosaamisen areenoille luo omia haasteitaan myös

Suomen yhdentymisen Eurooppaan, missä muodossa se sitten tuleekaan tapahtumaan. Taloudellisen kanssakäymisen esteiden purkaminen merkitsee erityisesti PK-yritystoiminnalle myös Oulun talousalueella uusia mahdollisuuksia toiminnan laajentamiselle ja kilpailukyvyyn kehittämiseksi. Mutta "kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttää yrityksiltä entistä aktiivisempaa toimintansa kehittämistä", todetaan valtioneuvoston selonteossa ko. asiasta eduskunnalle (13.3.1990). Jos tähänkin kasvavan kilpailun peliin markkina-alueita valtaamaan halutaan syökyä ilman ekonomia so. ilman taloudellista erityisosaamista kuten nimimerkki "Yrittäjät iskukuntoon" tarkoittanee, niin onnea ja menestystä vaan!

Kahden naisekonomistin väite pohjoissuomalaisen yritysten epätasa-arvoisesta rekrytoinnista voitaneen lukea laxenilaiseen kategoriaan. Yritysten henkilöstöpolitiikan realistisuutta on turha maallata sovinistisuudeksi. Näiden naisten ja kaikkien yritystoiminnassa mukana olevien sekä alalle aikovien kannattaa huomata ja hyväksyä darvinistisen ideologian ehkä ainoa totuus: nopeat syövät hitaat.

Väitän ja monien faktojen valos-

sa siis myös tiedän pulan taloustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneista Oulun talousalueella olevan senlaatuinen, että sitä on vaikea edes huomata. Vuosikausia jatkunut työvoiman kysynnän ja tarjonnan vastaamattomuus on johtanut siihen, että yritykset eivät ole voineet valita parhaita ja oikean koulutuksen omaavia henkilöitä tarvitsemiinsa tehtäviin. Nimittäin esimerkiksi merkonomi ei nyt vain sattumalta ole ekonomia, vaikka kuinka haluaisi asian niin olevan. Myöskään kauppatieteellistä korkeakoulututkintoa ei ole mahdollista korvata pelkällä kurssituksella (tiedoksi nimimerkille "Merkonomit kunniaan").

Voimistuva kilpailu tulee mitä todennäköisimmin ravistelemaan rakenteita siten, että yritysten on myös henkilöstön osalta muututtava entistä kilpailukykyisemmiksi, myös Pohjois-Suomessa.

Kaiken kaikkiaan taloustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneelle on luvassa varma työpaikka; hän luo sen tarvittaessa itse!

Taneli Tuomaala,
puheenjohtaja,
Oulun Yliopiston
Taloustieteilijät ry.